

Helseinformasjon i en kultursensitiv kontekst

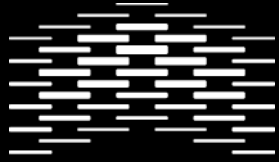
Sunn start - lansering av helsemoduler for nyankomne innvandrere

4. Mai 2017

Laura Terragni

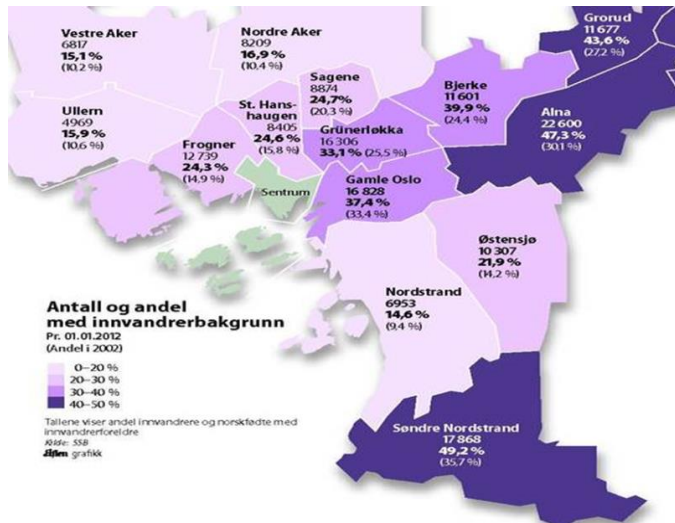
Førsteamanuensis ved samfunnsernæring,
Institutt for sykepleie og helsefremmende arbeid,
Fakultet for Helsefag, HiOA

laura.terragni@hioa.no

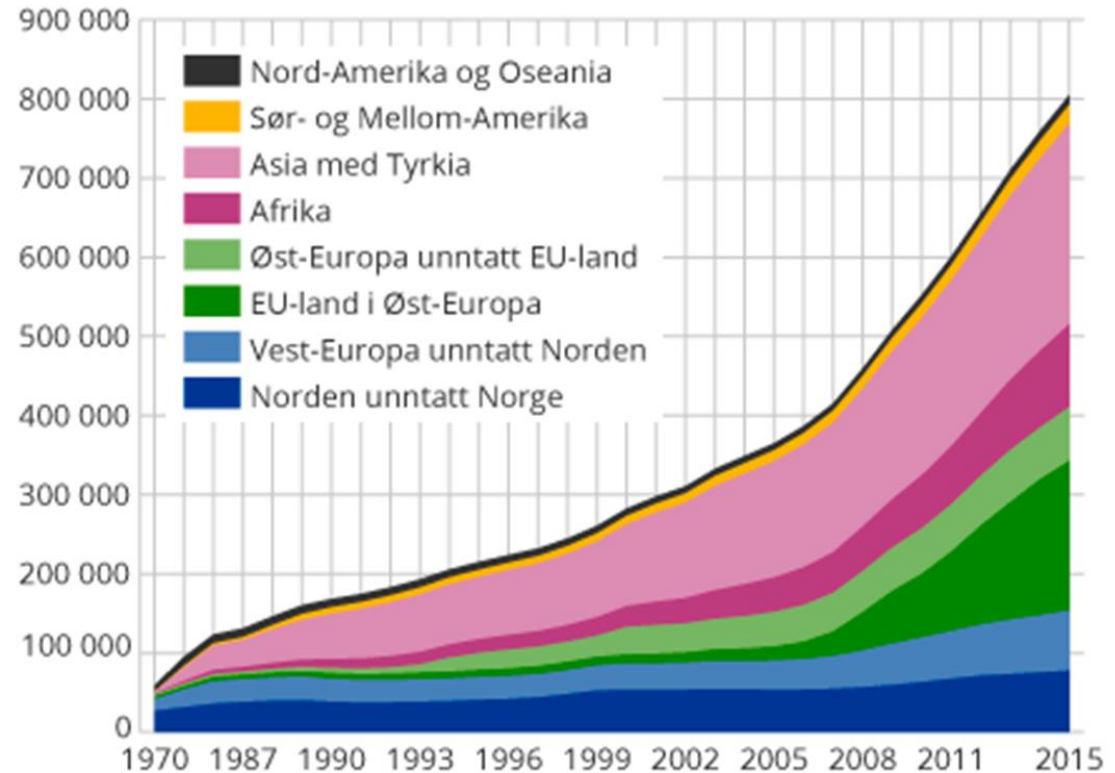

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Norge: et flerkulturelt samfunn

Figur 1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2015

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Helseutfordringene

Holmboe-Ottesen, G., & Wandel, M. (2012). Changes in dietary habits after migration and consequences for health: a focus on South Asians in Europe. *Food Nutr Res*, 56.

Brug, J., van Stralen, M. M., ChinApaw, M. J. M., De Bourdeaudhuij, I., Lien, N., Bere, E., . . . te Velde, S. J. (2012). Differences in weight status and energy-balance related behaviours according to ethnic background among adolescents in seven countries in Europe: the ENERGY-project. *Pediatric Obesity*, 7(5), 399-411

Flerkulturell kompetanse etterlyses

Flerkulturell sykepleie

Sykepleiere trenger flerkulturell kompetanse

Som sykepleiere møter vi hver dag etiske utfordringer i møte med pasienter med annen kulturell bakgrunn enn oss selv.

FAG

På alle områder i helsevesenet møter vi pasienter og pårørende med en annen kulturell bakgrunn enn oss selv og som dermed stiller andre krav til sykepleie enn den vi lærte på øvingspost eller i lærebøkene. Respekt,

kunnskap er sentrale verdier i sykepleie (1). I møtet i etlig sykepleie et nøkkelbegrep. Men hvordan kan vi yte en tilstrekkelig kunnskap om pasientens kulturelle bakgrunn? Ikkelen vil jeg begrunne hvorfor kulturell kunnskap og flerkulturelle sykepleiere er essensielt for å gi omsorg til pasienter med annen kulturell bakgrunn, altså kulturelt tilpasset omsorg.

FORFATTERE

Christine Rødal
Sykepleier

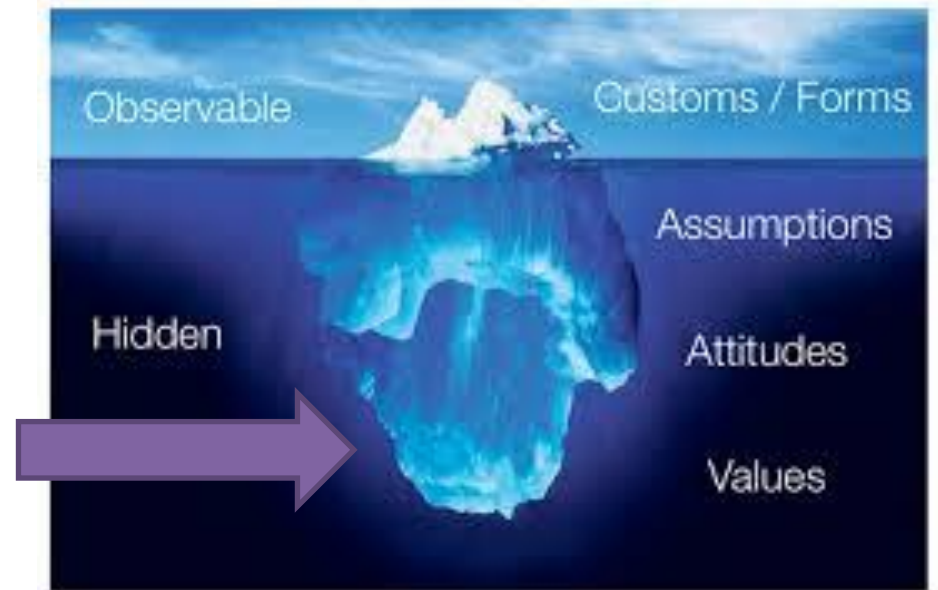
LAST NED ARTIKKEL PDF 970.22 kb

Hva er kultur?

Vanskelig begrep: Mange definisjoner!

1. Kultur som kompetanse
2. Kultur som tradisjoner,
3. **Kultur som verdier, vaner, vår oppfatning av hvordan ting er**

Napier, A. D., Ancarno, C., Butler, B., Calabrese, J., Chater, A., Chatterjee, H., ... & Macdonald, A. (2014). Culture and health. *The Lancet*, 384(9954), 1607-1639.

Felles kultur er det som gjør kommunikasjon mulig *eller enklere*

- Thomas Hylland Eriksen understreker at felles kultur innebærer å være på bølgelengde med andre individer,
- **”Felles kultur er det som gjør kommunikasjon mulig.”** (Hylland Eriksen 1997)

TA MED MATPAKKE!

TA MED MATPAKKE?

- Kan du fortelle om den første perioden i Norge og hvordan det var å handle mat?
- Vet du hva, jeg hadde ikke peiling. Jeg var ikke vant til å komme til en kjempe stor supermarked. Det var ikke noe særlig bra da. I begynnelsen, i første året særlig, slet jeg mye. Så prøvde jeg meg etter hvert. Jeg var asylsøker og vi var flere sammen og handlet i butikken sammen. Vi sa at vi måtte være forsiktig og hva det inneholder. Det blir vanskelig å vite hva det er, når du ikke kan språket. Først pleide jeg å kjøpe kjøttdeig og fisk. Også etter hvert skjønte jeg at ok her fantes det noe annet.
- Da må du sende barna med matpakke, og i starten hva slags matpakke skal jeg sende. Og så kommer religionen inn. Halal. Alle disse pålegg som er klar i disken i butikken ,det er ikke alt som er liksom spiselig, eller det er spiselig selvfølgelig med det er ikke lov til å spise fordi den er ikke hala. I starten var veldig tungt.

Flerkulturell kompetanse

- Kompetanse for å kunne kommunisere til tross for at vi (delvis) ikke har en felles kultur
- Kompetanse for å forstå og kommunisere i et samfunn som er preget av kulturelt mangfold

Viktige aspekter ved kultursensitivitet

1) Kunnskap

- å vite mer om andre kulturer

2) Hensyn

- å ta hensyn til andre kulturer

3) Forståelse

- Å akseptere at ting kan gjøres annerledes i andre kulturer

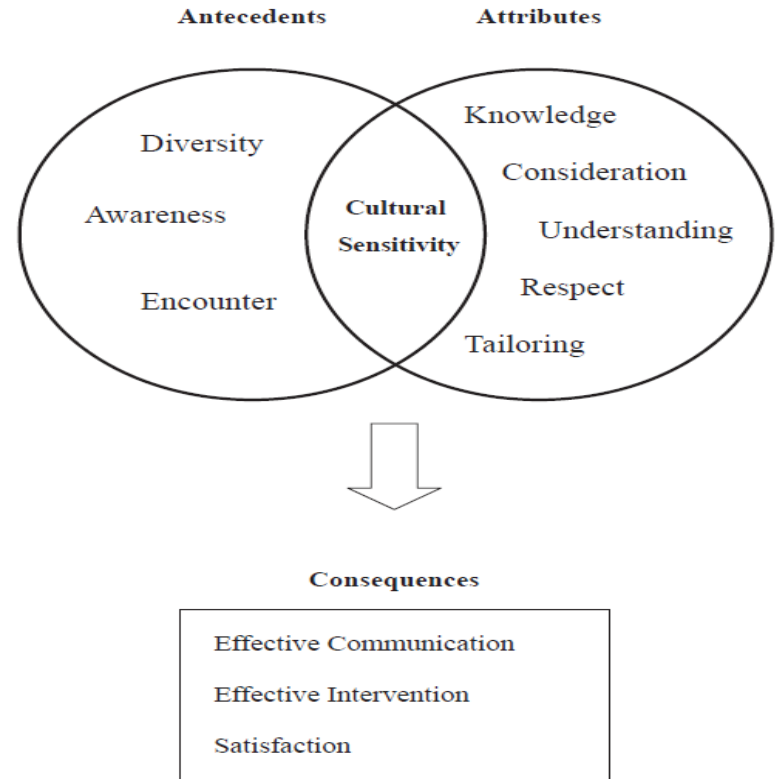
4) Respekt

- Å anerkjenne at å gjøre ting annerledes er likeverdige

5) Skreddersydd løsning

- å kunne finne løsninger som tar hensyn og respekterer andre kulturer

Figure 1
Concept Analysis of Cultural Sensitivity.

Foronda, C. L. (2008). A concept analysis of cultural sensitivity. *Journal of Transcultural Nursing*, 19(3), 207-212.

Flerkulturell kompetanse i praksis

Oslo kommune
Helseetaten
Ressurssenter for migrasjonshelse

Kostholdsinformasjon for nyankomne innvandrere

Prosjektet er et samarbeid med:

diabetesforbundet

Bydel
Grorud

Bydel
Grünerløkka

Bydel
Alna

Kultursensitivitet i praksis

- Hva betyr det?

- Innhold

- Bilder/Illustrasjoner
/ symbolbruk

- Språk/tekst

- Font

- Sammenheng tekst
+ bilde

- Det betyr:

- Relevans

- Ikke støtende,
inkluderende,
representativt for
gruppen/e

- Enkle ord/
uttrykk/respekt

- Lik font/små bokstaver

- Tekst over relevant bilde

1. Kultursensitivitet som kunnskap: Hvordan henter vi kunnskap?

- Litteraturoppsummering
- Kvalitative intervjuer og samtaler med ulike grupper
- Kostholdsundersøkelser

Familien Arslan

I Tyrkia er det vanlig å spise suppe som del av middagen, og familien Arslan har fortsatt denne tradisjonen i Norge. Hver dag spiser de suppe til middag, eller til lunsj.

«Fokus Grupper»

Prosjektgruppemøte

Kartlegging av behov

Utvikling av materiell

Test og evaluering i
tre bydeler

Endringer basert på
tilbakemeldinger

Ferdigstilling

2. & 3. Kultur sensitivitet som hensyn og forståelse

- Intervensjoner som inkluderer matvarer og produkter som er vanlige i innvandrere familier.
- Intervensjoner som gi rom for ulike matkulturelle praksiser

Helsedirektoratet

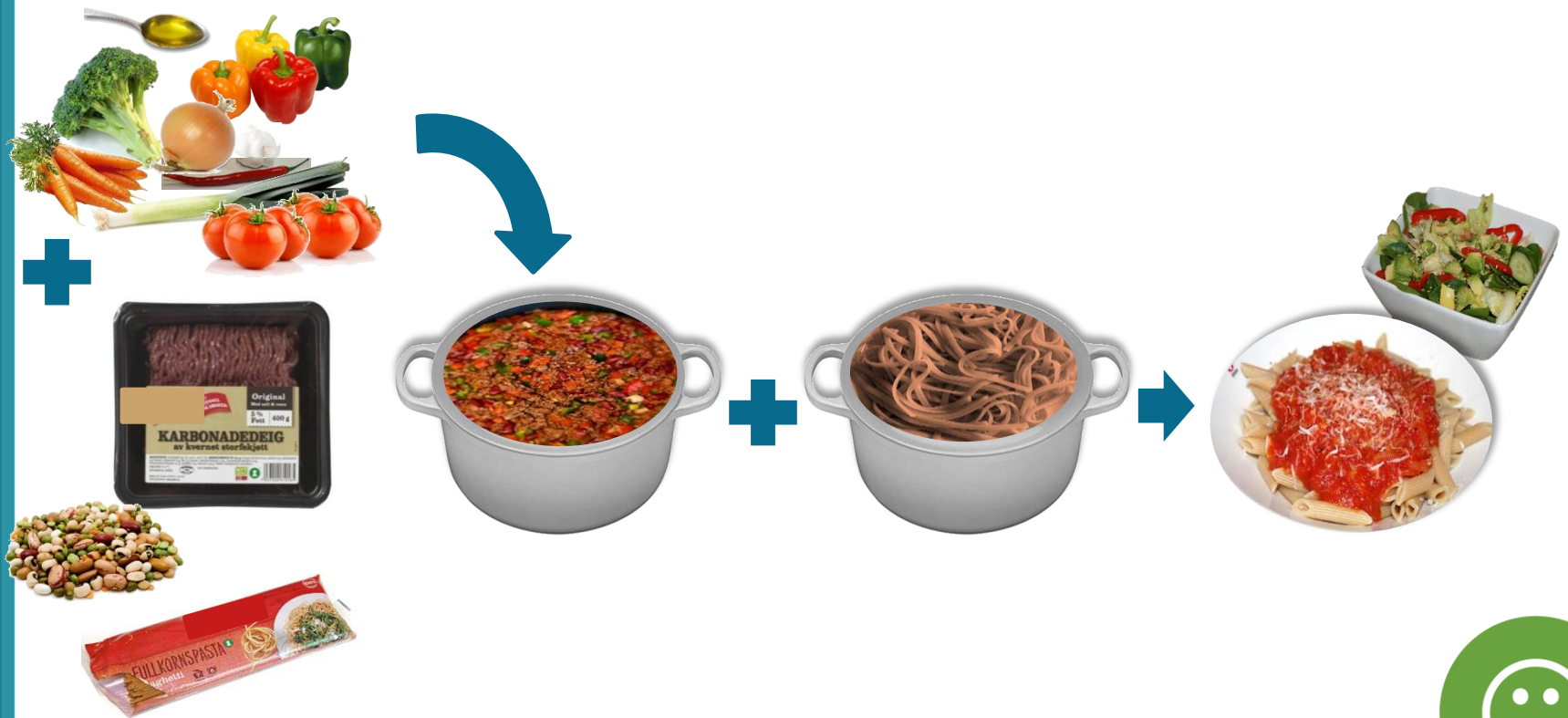
Tallerkenmodellen på norsk vis

Tallerkenmodellene?

Tilpasset Tallerkenmodell

Det finnes flere brød....

Velg grove brød og kornvarer!
- anbefalt inntak av fiber: 25-35 g per dag

FIBERINNHOOLD:
2 brødskeer: 1,6 g
4 brødskeer: 3,2 g

FIBERINNHOOLD:
2 brødskeer: 3,4 g
4 brødskeer: 6,8 g

FIBERINNHOOLD:
2 brødskeer: 5,2 g
4 brødskeer: 10,4 g

4. Kultursensitivitet som respekt:

Det er viktig å være kjent og bygge gode relasjoner

SUNN START matlaging verksted

Hva synes dere om det?

Utvikling av kostholds
materiell sammen

5. Kultursensitivitet som Skreddersydd løsning

Går det an med litt mindre sukker?

Ta hensyn til ulike behov og ulike «literacy» nivåer

ingshefte
5

Denne heftet er en arbeidsveiledning for lærere og undervisningsassistenter som skal gjennomføre undervisningen. Heftet er delt opp i seks kapitler, og er utarbeidet av Helse og Mat, og er utarbeidet av Helse og Mat, og er utarbeidet av Helse og Mat.

Introduksjonen

I introduksjonen er det beskrevet hvordan du kan bruke denne heftet i undervisningen. Heftet er delt opp i seks kapitler, og er utarbeidet av Helse og Mat, og er utarbeidet av Helse og Mat.

SLIDE 3-4

- Forstå betydningen av å spise variert i dag, hva det betyr for kroppen, og hvordan du kan gjøre det.
- Voksningstidspunktet i dag, hva det betyr for kroppen, og hvordan du kan gjøre det.
- Voksningstidspunktet i dag, hva det betyr for kroppen, og hvordan du kan gjøre det.

Voksningstidspunktet i dag

For å forstå betydningen av å spise variert i dag, hva det betyr for kroppen, og hvordan du kan gjøre det, er det viktig å forstå vokningstidspunktet i dag. Dette er et viktig tidspunkt i livet, og det er viktig å forstå det.

Læreplan

Læringsplan	Programplan	Modulplan/Program	Emneplan	Ukeplan	Ukeplan
Ukeplan	Ukeplan	Ukeplan	Ukeplan	Ukeplan	Ukeplan

PowerPoint

Hvilke frukt, bær og grønnsaker spiser du?

Å spise variert gir kroppen næring

Deltakerhefte

Tilfeldt bytt ut sukker med andre fordag:

Mer mye skal jeg spise hver dag?

Avsluttende refleksjoner

- Å bruke kultursensitivitet i praksis er vanskelig, utfordrende og tar lang tid
- Kontinuerlig prosess for å forstå vår kultur, de andres og hvordan de andre ser oss
- Forhandlingsprosess: Hvor går grensene for å fortelle andre hvordan man bør spise? Hvilke andre verdier skal overveies?
- Viktig med langsiktig teoribasert arbeid

Ut på tur - *aldri sur?*

Norge stiller opp: 2,5 millioner nordmenn mellom 16 og 79 år er positive til å ta med en flyktning på tur i naturen - dersom en organisasjon spør dem om det.

- Dette viser at naturen kan bli en av Norges største inkluderingsarenaer, sier Lasse Heimdal i Norsk Friluftsliv.

For femte gang har Miljøprosjekt Ljanselva gjennomført et opplæringsprosjekt for innvandrere i samarbeide med Skullerud Voksenopplæring.

Dette har vært vårt bidrag til integrering av voksne innvandrere til våre østlige bydeler.

TAKK «SUNN START» 😊

Referanser

- Eriksen, T. H. (1997). *Flerkulturell forståelse*. Tano Aschehoug.
- Foronda, C. L. (2008). A concept analysis of cultural sensitivity. *Journal of Transcultural Nursing*, 19(3), 207-212.
- Garnweidner, Lisa (2013). Mulige utfordringer ved å formidle kostråd til en flerkulturell befolkning. *Norsk tidsskrift for ernæring*.
- Grewal, N. K., Mosdøl, A., Aunan, M. B., Monsen, C., & Torheim, L. E. (2014). Development and pilot testing of 24-hour multiple-pass recall to assess dietary intake of toddlers of Somali-and Iraqi-born mothers living in Norway. *Nutrients*, 6(6), 2333-2347.
- Holmberg Fagerlund, Bettina;Pettersen, Kjell Sverre;Terragni, Laura;Glavin, Kari (2016). Counseling immigrant parents about food and feeding practices: public health nurses' experiences. *Public Health Nursing*. Vol. 33.
- Terragni, Laura;Garnweidner, Lisa Maria;Pettersen, Kjell Sverre;Mosdøl, Annhild (2014). Migration as a turning point in food habits: the early phase of dietary acculturation among women from Asian, African and Middle Easter countries living in Norway. *Ecology of Food and Nutrition*. Vol. 53
- Wandel, Margareta;Terragni, Laura;Nguyen, Camilla;Lyngstad, Julianne;Amundsen, Marlen;de Paoli, Marina Manuela (2016). Breastfeeding among Somali mothers living in Norway: Attitudes, practices and challenges. *Women and Birth*.